

ความเครียดในผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

นางสาวประคอง อินทรสมบตี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

แผนกวิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2521

008213

I1b09344b

STRESS IN PATIENTS ADMITTED IN UNIVERSITY HOSPITALS

Miss Prakong Intarasombati

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

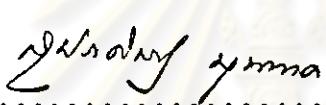
Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวขอวิทยานิพนธ์ กรณีเครียดในผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัย
 โดย บางส่วนประกอบ อินทรสมบัติ
 แผนกวิชา พยาบาลศัลศิกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานันน์ บุญ-คง

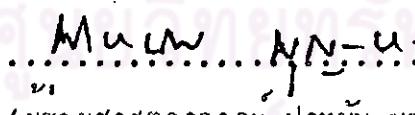
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้นิสิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
 ของภาระการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรามหาบัณฑิต

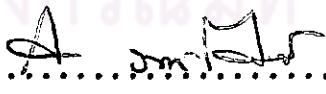

 รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรัตน์ ผลิตมูลย์)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานันน์ บุญ-คง)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์เสธาร)

ลิขิตรหัสของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความเครียดในผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลสังกัดหน่วยมหาวิทยาลัย
 ชื่อนิสิต นางสาวประคง อินทรสมบัติ
 อาจารย์ที่ปรึกษา บุญชัยศักดิ์ราษฎร์ ปานัน พุฒิ-หลง
 แผนกวิชา พยาบาลศึกษา
 ปีการศึกษา 2520

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาความเครียดของผู้ป่วยซึ่งเกิดจากครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม บรรยายภาพและลิงแวนคลอมในโรงพยาบาล บุคลากร และความเจ็บป่วย ทั้งอย่างประ瘴กรที่ใช้ศึกษาคือ ผู้ป่วยแผนกอายุรกรรม 50 คน และศัลยกรรม 50 คน ซึ่งรับไว้รักษาในโรงพยาบาลสังกัดหน่วยมหาวิทยาลัย 3 แห่ง โดยเลือกตัวอย่างประ瘴กร ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามชั้งผู้จัดสร้างขึ้นเอง โดยนำไปหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงมีค่า .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า รอยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ ($t - test$) และทดสอบค่าเอฟ ($F - test$)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- ผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรม มีความเครียดทั้งส่วนรวมและแต่ละคน ในแทกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนองสมมติฐานการวิจัยที่ว่า "ผู้ป่วย อายุรกรรมและศัลยกรรมมีความเครียดทั้งโดยส่วนรวมและแต่ละคนในแทกต่างกัน"
- ผู้ป่วยชายและหญิง มีความเครียดโดยส่วนรวมแทกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่านบรรยายภาพลิงแวนคลอมในโรงพยาบาลและบุคลากร แทกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านครอบครัวเศรษฐกิจสังคมและความเจ็บป่วย ในแทกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ว่า

"ผู้ป่วยรายและหนึ่งมีความเครียดหั้งโถบลัวรวมและแตลະຄານແທກຕາງກັນ"

3. ผู้ป่วยໂສດແລະສນຣສ ມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງໂຄບສ່ວນຮວມແລະແຕລະຄານໄມແຕກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .05 ຂຶ້ງປົງເສັ້ນສົມທິຫຼານກາຣວິຈີ່ຫວ່າ "ຜູ້ປ່າຍໂສດແລະສນຣສມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງໂຄບສ່ວນຮວມແລະແຕລະຄານແທກຕາງກັນ"

4. ຜູ້ປ່າຍກຸມອາຍຸແທກຕາງກັນ ມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງຈາກຄານຄຣອບຄຣວ ເກຣະຊູກິຈສັງຄມ ແທກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .01 ດານນຽມຢາກາສີ່ງແວດລົມໃນໂຮງພຍານາລ ແລະຄານຄວາມເຈັບປ່າຍ ແທກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .05 ສ່ວນຄາມບຸກຄາກໄມແຕກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .05 ຂຶ້ງປົງເສັ້ນສົມທິຫຼານກາຣວິຈີ່ຫວ່າ "ຜູ້ປ່າຍກຸມອາຍຸຕາງກັນຈະມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງໃນແຕລະຄານແທກຕາງກັນ"

5. ຜູ້ປ່າຍທີ່ມີຮະດັບກາຣທຶກຢາແທກຕາງກັນ ມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງຈາກຄານຄຣອບຄຣວເກຣະຊູກິຈສັງຄມ ແທກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .01 ດານບຸກຄາກແທກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .05 ສ່ວນຄາມນຽມຢາກາສີ່ງແວດລົມໃນໂຮງພຍານາລ ແລະຄານຄວາມເຈັບປ່າຍໄມແຕກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .05 ຂຶ້ງປົງເສັ້ນສົມທິຫຼານກາຣວິຈີ່ຫວ່າ "ຜູ້ປ່າຍທີ່ມີຮະດັບກາຣທຶກຢາແທກຕາງກັນຈະມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງໃນແຕລະຄານແທກຕາງກັນ"

6. ຜູ້ປ່າຍທີ່ມີອ້າສີພຕາງກັນ ມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງຈາກຄານຄຣອບຄຣວເກຣະຊູກິຈສັງຄມ ແທກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .01 ສ່ວນຄາມນຽມຢາກາສີ່ງແວດລົມໃນໂຮງພຍານາລ ບຸກຄາກ ແລະຄານເຈັບປ່າຍ ໄມແທກຕາງກັນອ່າງມີນັບສຳຄັງຫາງສົດທ່ຽວດັບ .05 ຂຶ້ງປົງເສັ້ນສົມທິຫຼານກາຣວິຈີ່ຫວ່າ "ຜູ້ປ່າຍທີ່ມີອ້າສີພແທກຕາງກັນຈະມີຄວາມເຄື່ອຍດັ່ງໃນແຕລະຄານແທກຕາງກັນ"

Thesis Title Stress in Patients Admitted in University Hospitals

Name Miss Prakong Intarasombati

Thesis Advisor Assistant Professor Parnun Boon-Long

Department Nursing Education

Academic Year 1977

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the stress of in-patient in the area of family and socio-economic, hospital environment, hospital employee and his illness. The sample for this study was 50 medical patients and 50 surgical patients selected by purposive sampling which were admitted in three university hospitals. The questionnaire was developed by researcher, and the pre-test was carried out for content validity and reliability by test-re-test method (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) was .90. The data was analyzed by using various statistical methods such as percentage, arithmetic means, standard deviation, t-test and F-test.

The major findings:

1. Comparing stress of medical and surgical patients, there was no statistically significant difference. The hypothesis was accepted. The statement of this hypothesis is "there is no difference in stress between medical and surgical patients in total and in each area."

2. Comparing stress of male and female patients, there was a statistically significant difference in all and in area of hospital environment, hospital employee at the .05 level, but there was no statistically significant difference in area of family, socio-economic, and illness. The hypothesis was rejected. The statement of this hypothesis is "there is difference in the stress between male and female patients in total and in each area."

3. Comparing stress of single and married patients, there was no statistically significant difference. The hypothesis was rejected. The statement of this hypothesis is "there is difference in the stress of single and married patients in total and in each area."

4. Differences related to age, there was a statistically significant difference by F-test in the area of family socio-economic at the .01 level, hospital environment and illness at the .05 level, there was no statistically significant difference in the area of hospital employee. The hypothesis was rejected. The statement of this hypothesis is "there is difference in stress of patients in various age groups in all four areas."

5. Differences related to education, there was a statistically significant difference in the area of family socio-economic at the .01 level and hospital employee at the .05 level, but there was no statistically significant difference in the area of hospital environment and illness. The hypothesis was rejected. The statement of this hypothesis is "there is difference in stress of patients in various level of education in all four areas."

6. Differences related to occupation, there was a statistically significant difference in the area of family, socio-economic at the .01 level, but there was no statistically significant difference in the area of hospital environment, hospital employee and illness. The hypothesis was rejected. The statement of this hypothesis is "there is difference in stress of various occupational groups in all four areas.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงให้ความถูกต้องตามที่ขอของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานัน
บุญ-หงส์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้รับอนุญาตให้ขอคัดหนัง คำแนะนำ และเข้าใจได้
แก่ไขข้อบกพร่องทาง ๆ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์ไศรา ได้รับ
ให้คำปรึกษา และแนะนำทางด้านสังคมในการวิเคราะห์ช้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกชื่นชื่นในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

อนั้ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช หัวหน้าภาควิชา
พยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลพบุรี
เชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่พยาบาลในโรงพยาบาลดังกล่าว ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน
และขอขอบคุณผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ
คุณละออง กันติศิรินทร์ และ คุณบุญนาค หินคงชัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่าง
ตลอดเวลาที่ทำวิจัยครั้งนี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ค่ายดี.

ประคอง อินทรสมบติ

ศูนย์วิทยทรัพย์ฯ กว
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.	๒
กิจกรรมประการ ...	๓
รายการตารางประกอบ...	๔
รายการแผนภูมิประกอบ...	๕

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความนุ่งหมายของการวิจัย	8
ปัญหาของการวิจัย..	8
สมมติฐานการวิจัย..	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
ข้อกลงเบื้องตนของการวิจัย..	9
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย...	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย..	10
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย....	10
2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..	12
ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความเครียด	12
สาเหตุของความเครียดทางจิตใจ...	17
ความเครียดกับการเปลี่ยนแปลงทางสีระ.	23

ความเครียดกับการเกิดโรค...	27
ความเครียด ความเจ็บป่วย และการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.	61
3 วิธีคำนึงในการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.	78
กลุ่มตัวอย่างประชากร...	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.	79
การหาความตรงตามเนื้อหา...	80
การหาความเที่ยง	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล...	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล...	86
5 สรุปย่อ อกบรายผล และขอเสนอแนะ	134
ผลการวิจัย...	135
การอกบรายผลการวิจัย..	138
ขอเสนอแนะ..	150
บรรณานุกรม...	154
ภาคผนวก.	165
ประวัติ...	174

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ประเภทของผู้ป่วยจำแนกตามโรงพยาบาล...	88
2	ผู้ป่วยจำแนกตามอายุ..	89
3	ผู้ป่วยจำแนกตามสถานภาพสมรส..	90
4	ผู้ป่วยจำแนกตามภูมิลำเนา..	91
5	ผู้ป่วยจำแนกตามอาชีพ.	92
6	ผู้ป่วยจำแนกตามรายได้ของครอบครัว...	93
7	ผู้ป่วยจำแนกตามระดับการศึกษา..	94
8	ผู้ป่วยจำแนกตามจำนวนวันที่อยู่ในโรงพยาบาลจนถึงวันสัมภาษณ์	95
9	ผู้ป่วยจำแนกตามโรคระบบทาง ๆ.	96
10	การจัดอันดับทำแผนของแหล่งความเครียด..	97
11	ความแนนเฉลี่ยของความเครียดแต่ละคน...	100
12	ความเครียดของผู้ป่วยอายุรวมและศัลยกรรมเนื่องจากองค์ประกอบ ทาง ๆ	101
13	ความเครียดของผู้ป่วยอายุรวมและศัลยกรรมเนื่องจากองค์ประกอบ ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม..	102
14	ความเครียดของผู้ป่วยเนื่องจากภาระทางกายภาพและสิงแวดล้อม... . . .	103
15	ความเครียดของผู้ป่วยเนื่องจากบุคลากร	105

ตารางที่

หนา

16	ความเครียดของผู้ป่วยเนื่องจากความเจ็บป่วย...	108
17	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิง...	109
18	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิงแผนกอายุรกรรม...	110
19	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิงแผนกศัลยกรรม	111
20	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิง เนื่องจากครอบครัว เศรษฐกิจสังคม.	112
21	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิง เนื่องจากบรรยายการศัลยกรรมและสิ่งแวดล้อม.	113
22	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิง เนื่องจากบุคลากร..	115
23	ความเครียดของผู้ป่วยชายและหญิง เนื่องจากความเจ็บป่วย..	118
24	ความเครียดของผู้ป่วยที่เป็นโสดและสมรส..	119
25	ความเครียดของผู้ป่วยที่เป็นโสดและสมรสแผนกอายุรกรรม..	120
26	ความเครียดของผู้ป่วยโสดและสมรส แผนกศัลยกรรม..	121
27	ความเครียดของผู้ป่วยโสดและสมรส เนื่องจากครอบครัว เศรษฐกิจสังคม	122
28	ความเครียดของผู้ป่วยโสดและสมรส เนื่องจากบรรยายการศัลยกรรมและสิ่งแวดล้อม	123
29	ความเครียดของผู้ป่วยโสดและสมรส เนื่องจากบุคลากร.	125
30	ความเครียดของผู้ป่วยโสดและสมรส เนื่องจากความเจ็บป่วย.	127
31	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความเครียด ของผู้ป่วยกลุ่มอายุทางกัน...	128
32	ความเครียดของผู้ป่วยกลุ่มอายุทางกัน.	129
33	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความเครียด ของผู้ป่วยระดับการศึกษาทางกัน.	130

ពេរ ៩

รายการແນ້ນມື່ງປະກອບ

ແນ້ນມື່ງທີ່	ຫນາ
1 ความເຄື່ອງກັບການເກີດກວະສົມຄຸລຍ໌ແລະໄຟສົມຄຸລຍ໌...	16
2 ความເຄື່ອງກັບການຫຼັງນໍາຍອຍຂອງກະເພາະອາຫາຣ	26
3 ແສດກວາມສົມພັນຮ່ວງທ່າງເທິງການໃນຫິວີທ ປົງກົງບາທາງອາຮນົມທອກ ການເກີດແຜລໃນລຳໄສ້ໄໝ.	30
4 Maslow's Hierachy of Needs.	33

ສູນຍົວທີ່
ຈຸພາລັງກຽມທຳວິທາລ້ຽນ